

WIADOMOŚCI Z KRAJU I ZE ŚWIATA

Światowy Fundusz dla Przyrody (WWF) stwarza nowe możliwości ochrony Karpat

W dniach 9–10 maja 1999 r. Światowy Fundusz dla Przyrody (World Wide Found for Nature = WWF) zaprosił do siedziby Dyrekcji Parku Narodowego Ferto-Hansag na Węgrzech (park ten jest częścią Międzynarodowego Austro-Węgierskiego Rezerwatu Biosfery obejmującego jezioro Neusiedler See) przedstawiciele 6 państw karpaccich (Czechy, Polska, Rumunia, Słowacja, Ukraina i Węgry), w celu omówienia inicjatywy WWF dotyczącej wspólnej ochrony ekoregionu Karpat.

Inicjatywa ta wynika z nowej strategii WWF, w której zaproponowano ochronę dużych obszarów, znaczących dla bioróżnorodności Ziemi, jako o wiele bardziej skuteczniejszą niż ochrona oparta na podziałach politycznych. Strategia ta została nazwana umownie Programem Global 200, ponieważ w skali ziemi wytypowano dotąd ok. 200 takich ekoregionów. W Europie, obok kilku innych ekoregionów – Karpaty. Ideą przewodnią programu Global 200 jest kierowanie się przede wszystkim racjami przyrodniczo-środowiskowymi, a nie polityczno-administracyjnymi.

Dotychczasowe osiągnięcia WWF w programie ochrony dorzecza Dunaju spowodowały, iż Program Karpaccy stał się niejako rozwinięciem Programu Dunajskiego i obecnie oficjalnie utworzono jeden Program – Dunajsko-Karpaccy (Danube-Carpathian Programme). Celem spotkania z udziałem licznych przedstawicieli WWF i zaproszonych reprezentantów 6 krajów karpaccich była prezentacja założeń Programu Karpaccy przedstawiona klarownie przez kilku specjalistów WWF. Zaproszeni goście omówili stan wiedzy, sytuację prawno-administracyjną w ochronie przyrody i problemy, z którymi borykają się poszczególne państwa w Karpatach. Na koniec ustalono wspólne cele, zasady i harmonogram współpracy dla wdrożenia programu ochrony ekoregionu karpaccy.

W toku dyskusji okazało się, iż najpoważniejszym wyzwaniem dla wspólnych przedsięwzięć jest nierównomierny postęp w dziedzinie rozpoznania walorów przyrodniczych i krajobrazowych w Karpatach i wdrażania w życie programów ochrony przyrody. Kraje będące w toku procesu akcesyjnego do Unii Europejskiej (Czechy, Polska i Węgry) oraz Słowa-

cja są o wiele bardziej zaawansowane we wspólnych programach (CORINE, ECONET, Natura 2000) w porównaniu z pozostałymi, chociaż, dzięki pomocy międzynarodowej znaczący postęp w dziedzinie ochrony przyrody dokonał się również na Ukrainie. Przedstawiciele Rumunii wskazywali, iż realizacja ochrony przyrody zależy od środków finansowych. Mimo powołania kilkunastu parków narodowych obszary te nie mają własnej administracji, właśnie ze względu na brak pieniędzy.

Uczestnicy spotkania stwierdzili jednak, iż inicjatywa WWF jest niezwykle cenna i należy ją wdrażać wszystkimi dostępnymi środkami. Zgodnie z propozycją WWF przyjęto zakres i harmonogram pierwszego etapu programu (określanego jako szybki rekonesans). Na tym etapie we wszystkich państwach zostaną zebrane informacje dotyczące stanu wiedzy na temat Karpat, sporządzona będzie lista ekspertów, instytucji i osób wspierających program oraz kluczowych dla realizacji programu, oszacowanie stanu bioróżnorodności, jej zagrożenia i możliwości dalszych kroków w kierunku umocnienia ochrony oraz określenie roli WWF w jego wdrażaniu.

Inicjatywa WWF wydaje się tym bardziej godna podkreślenia, iż już od co najmniej kilku lat przedstawiciele organizacji międzynarodowych i poszczególnych państw zbierając się na różnych sympozjach i spotkaniach podkreślają konieczność wspólnej inicjatywy karpackiej. Ostatnim takim spotkaniem była międzynarodowa konferencja, zorganizowana przez Europejskie Centrum Przyrody w Tilburgu (ECNC) i Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, gdzie uchwalono m.in. Deklarację Karpacką (Perzanowska 1998, Witkowski 1998). Miejmy nadzieję, że Program Dunajsko-Karpacki WWF jest pierwszym krokiem w kierunku realizacji słusznych postulatów ochrony Karpat.

Zbigniew J. Witkowski

PIŚMIENNICTWO

Perzanowska J. 1998. *Międzynarodowa konferencja – „Zielony kręgosłup Centralnej i Wschodniej Europy”* (Kraków, 24–28 lutego 1998 r.). *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 54, 2: 73–75.

Witkowski Z. 1998. *Międzynarodowa konferencja „Zielony kręgosłup Europy Środkowej i Wschodniej”*, Kraków 24–28 lutego 1998. *Wiad. Ziem Górskich* 7 (11): 146–149.